

Det danske arbejdsmarked blandt de hårdest ramte

Statsminister Lars Løkke Rasmussen har udtalt, at udviklingen i ledigheden i Danmark "sammenlignet med stort set alle andre lande i Europa har været relativt flad". Ifølge internationalt sammenlignelige ledighedstal er Danmark imidlertid et af de lande, der har oplevet de største ledighedsstigninger siden arbejdsløsheden bundede.

af Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**
og International økonom **Signe Hansen**

26. januar 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Udviklingen i Danmarks ledighed har igennem de seneste 18 måneder langt fra været flad. Snarere tværtimod ligger ledighedsstigningen i Danmark i top i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med.
- Danmark er det land, der har oplevet den fjerde største stigning i arbejdsløshedsraten i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med. Det er uanset, om man ser på stigningen i forhold til, hvornår ledigheden bundede i de enkelte lande, eller om man ser på ledighedsstigningerne de seneste to år.
- Samme billede tegner sig, når man ser på stigningen i *antallet* af ledige. Danmark er det land, der har oplevet den tredjestørste procentvise stigning i antallet af ledige siden ledigheden bundede - kun overgået af Irland og Spanien.

Kontakt

International økonom
Signe Hansen
Tlf. 33 55 77 14
Mobil 42 55 77 14
sh@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Det danske arbejdsmarked blandt de hårdest ramte

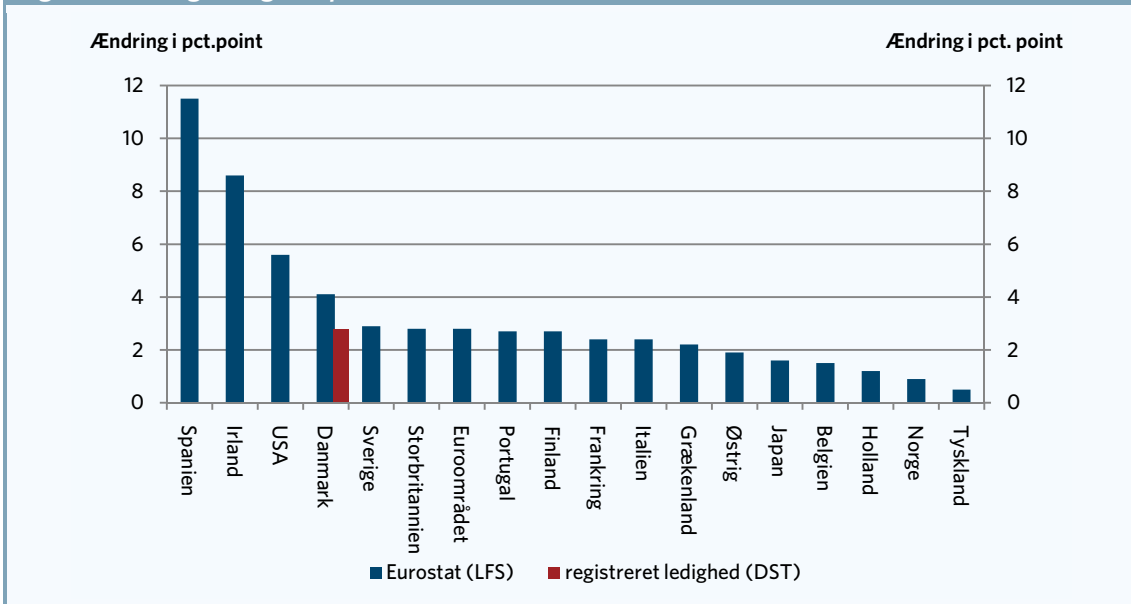
Statsminister Lars Løkke Rasmussen har udtalt, at "vi har ført noget nær Europas mest ekspansive krisepolitik, og den har virket. Vi har taget toppen af arbejdsløsheden, for hvor vi ellers ville se lodret stigende kurver, så har vi set en stigning i arbejdsløshedstallet, der sammenlignet med stort set alle andre lande i Europa har været relativt flad" (Børsen 21. januar 2010).

Eurostats internationalt sammenlignelige ledighedstal fortæller imidlertid en helt anden historie. Her er der ikke tale om en udvikling i dansk ledighed, der har været "relativ flad". Tværtimod ligger Danmark i top som et af de lande, der har haft den største stigning i ledighed siden arbejdsløsheden bundede. Det uafhængigt af, om der ses på antallet af ledige eller ledighedsraten.

Da ledigheden bundede i Danmark i sommeren 2008 var ledigheden ifølge Eurostats standardiserede internationale definition nede på 3,1 procent af arbejdsstyrken. Siden da er ledigheden steget med mere end 4 procentpoint til 7,2 procent af arbejdsstyrken i november 2009.

I forhold til de lande vi normalt sammenligner os med, er Danmark det land, der har oplevet den fjerde største stigning i arbejdsløsheden. Det uanset om man ser på stigningen i forhold til, hvornår ledigheden bundede i de enkelte lande, eller om man ser på ledighedsstigningerne de seneste to år. Figur 1 angiver ændringen i ledighedsprocenten siden bunden for de lande, vi normalt sammenligner os med.

Figur 1. Ændring i ledighedsprocent siden bunden for en række lande

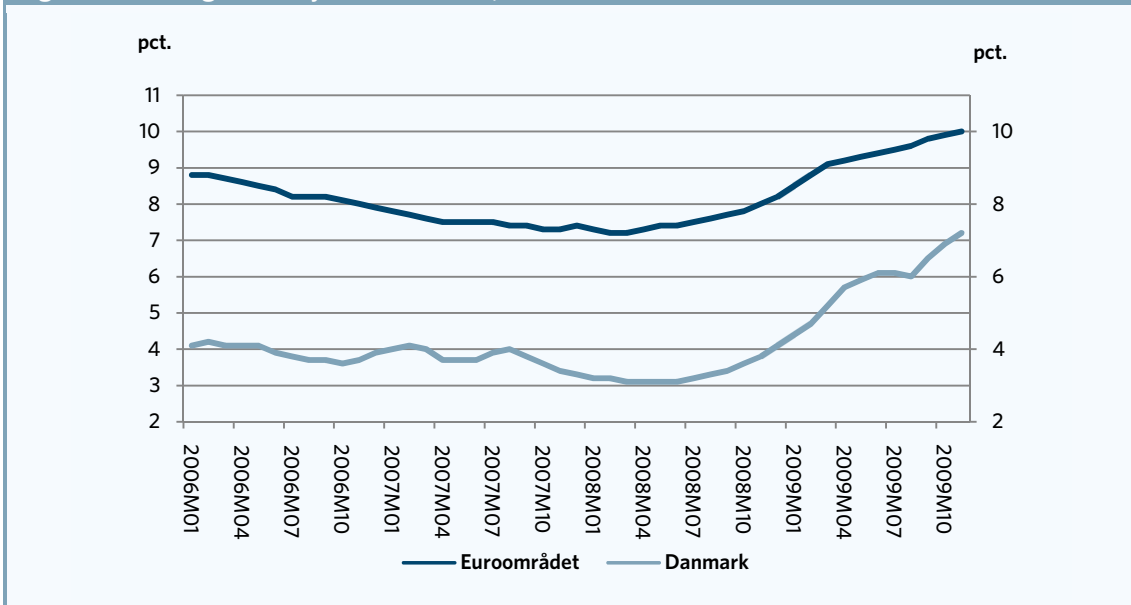

Anm: Data til og med november 2009 for alle lande på nær Storbritannien (til og med september 2009), Grækenland (til og med september 2009) og Norge (til og med oktober 2009).
Kilde: Eurostat (LFS) og Danmarks Statistik.

Selv hvis man bruger den registrerede – og ikke internationalt sammenlignelige – ledighed som målestok, har stigningen i Danmark været mere markant end i de fleste andre lande, jf. figur 1.

Ledighedsraten i Danmark er dermed steget mere end i Euroområdet. Hvor ledigheden er steget med knap 3 procentpoint i Euroområdet, er den steget med 4 procentpoint i Danmark. Gabet mellem den danske ledighedsprocent og Euroområdets ledighedsprocent er derfor indsnævret de seneste to år. Det viser figur 2.

Figur 2. Udviklingen i arbejdsløshedsraten, 2006-2009

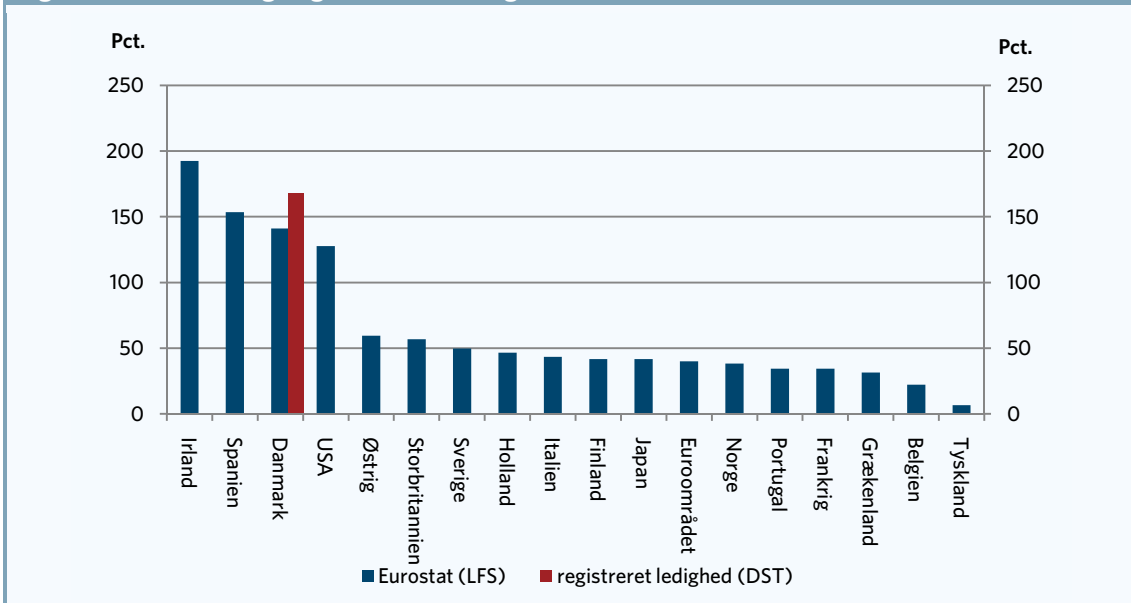

Anm: Data til og med november 2009 for alle lande på nær Storbritannien (til og med september 2009), Grækenland (til og med september 2009) og Norge (til og med oktober 2009).
 Kilde: Eurostat (LFS).

Danmark har ligeledes oplevet store stigninger i ledigheden, når der ses på stigningen i *antallet* af ledige. I foråret 2008, da ledigheden bundede, var der ifølge Eurostats standardiserede ledighedsbegreb 90.000 ledige i Danmark. Det tal var i november 2009 steget til 217.000 ledige. Det svarer til en stigning i antallet af ledige i Danmark på godt 140 pct.

Som det fremgår af figur 3, er Danmark det land, der har oplevet den tredjestørste procentvise stigning i antallet af ledige siden ledigheden bundede - kun overgået af Irland og Spanien.

Figur 3. Procentvis stigning i antallet af ledige siden bunden i en række lande

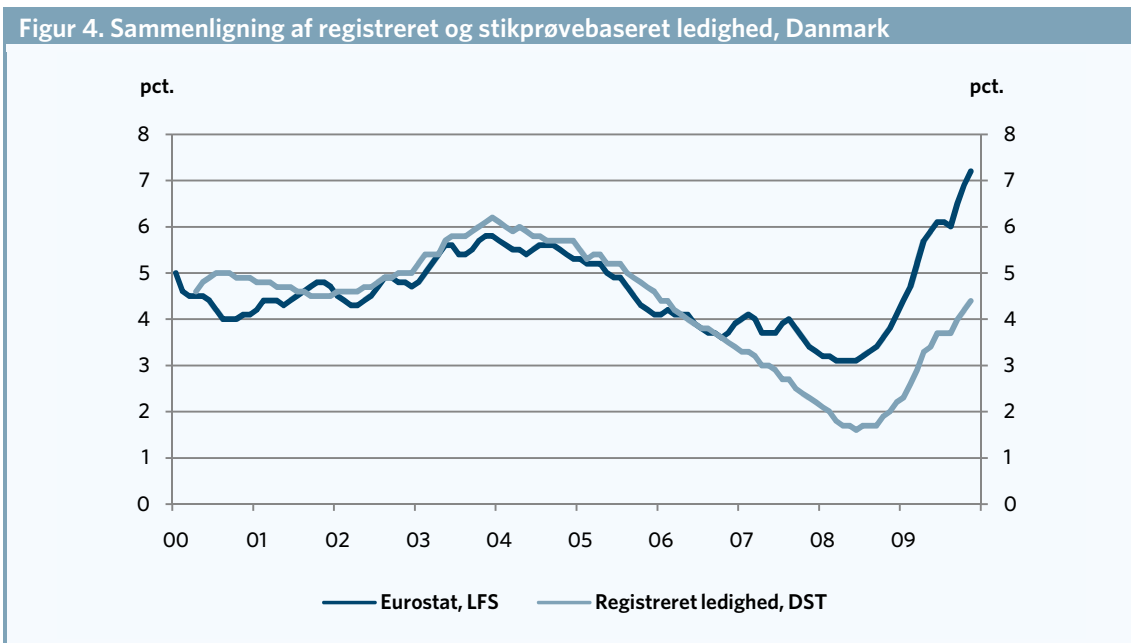

Anm: Data til og med november 2009 for alle lande på nær Storbritannien (til og med oktober 2009), Grækenland (til og med september 2009) og Norge (til og med oktober 2009).
 Kilde: Eurostat (LFS) og Danmarks Statistik.

Uafhængigt af om der ses på ledighedsraten eller antallet af ledige, ligger Danmark i top som et af de lande, der har oplevet den største ledighedsstigning. I det lys er det, uanset hvordan man vender og drejer det, svært at se, hvordan udviklingen i ledigheden kan fortolkes som "relativt flad" sammenlignet med andre lande.

Når der diskuteres ledighed og ledighedsstigninger i Danmark, er det ofte den registrerede ledighed, der bliver fremhævet. Denne statistik er dog ikke internationalt sammenlignelig, da den kun fanger arbejdsløsheden for dem, der får dagpenge eller kontanthjælp.

Samtidig peger alt på, at den registrerede opgørelse af arbejdsløsheden undervurderer nedturen på arbejdsmarkedet. Fra 3. kvartal 2008 til 3. kvartal 2009 er beskæftigelsen ifølge nationalregnskabet faldet mere end dobbelt så meget, som den registrerede arbejdsløshed er steget. Dette billede bekræftes også ved at sammenligne den registrerede ledighed med den internationalt sammenlignelige stikprøvebaserede opgørelse fra Eurostat, jf. figur 4.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik og Eurostat.

En af årsagerne til den stigende forskel mellem de to opgørelser af arbejdsløsheden er, at mange personer i lyset af de senere års gode konjunkturer med lav arbejdsløshed og stigende friværdier har valgt ikke at forsikre sig mod arbejdsløshed. Når disse personer mister jobbet, kan de ikke få dagpenge. Hvis de samtidig har formue eller en ægtefælle med indkomst, er de heller ikke berettiget til kontanthjælp. Disse ledige vil derfor ikke optræde i den registrerede arbejdsløshedsstatistik. Derudover påvirkes opgørelsen af den registrerede arbejdsløshed af, hvor mange ledige der bliver aktiveret, idet disse ikke tæller med i den officielle arbejdsløshedsstatistik.

Den stikprøvebaserede opgørelse af arbejdsløsheden indeholder ligeledes ledige, der ikke er berettigede til dagpenge eller kontanthjælp. Derudover indgår SU-modtagere, pensionister og andre overførselsmodtagere uden for arbejdsmarkedet, som søger arbejde.

Behov for offensiv krisepolitik, der kan understøtte det svage opsving

Som analysen viser, har den førte krisepolitik ikke formået at begrænse ledighedsstigningerne i Danmark i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med. Det er et tydeligt tegn på, at de tiltag, der er taget indtil nu, ikke har været tilstrækkelige. Derfor er der stadig behov en offensiv krisepolitik, der kan understøtte det svage opsving. Fremrykning af offentlige investeringer – som er det mest effektive middel til at bekæmpe tabet af arbejdspladser – kan tage toppen af den triste udvikling på arbejdsmarkedet.

Endvidere er det altafgørende, at de ledige får bedre muligheder for efteruddannelse, og at unge uden uddannelse, som mister deres arbejde, kommer i gang med en uddannelse med det samme. Det vil både ruste de arbejdsløse til de udfordringer, der venter på den anden side af krisen, samtidig med at det vil gavne produktiviteten i dansk økonomi, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau får et løft.

Det er derfor vigtigt, at vi ikke lader os forblinde af det begyndende opsving, men at det spæde opsving fortsat støttes af stimulanser, indtil det er selvbærende. Hvis opsvinget ikke når at blive selvbærende – f.eks. fordi arbejdsmarkedet ligger helt underdrejet, og fordi renterne begynder at stige igen – kan vi risikere at gå ned i vækstgear igen. Samtidig er flere europæiske lande begyndt at tænke i at stramme finanspolitikken, hvilket i værste fald kan kvæle det spirende opsving, hvis der strammes for hårdt.